

Verscholen vrienden

Verscholen vrienden

door

Rein Adriaensen

Eerder verschenen boeken:

Het amulet van Siallagan	isbn:978-90-5974-265-9
Het goud voor de keizer	isbn:978-94-6206-348-8
Tranen om te overleven	isbn:978-38-5438-937-8
Het geheim van de zwarte pagode	isbn:978-94-1002-431-8
Dan ga ik even weg	isbn:978-94-0211-972-5
De Murphy symfonie	isbn:978-94-0213-060-7
Maarten	isbn:978-94-0213-784-2
Stuurloos	isbn:978-94-0214-938-8
De vlucht	isbn:978-94-0215-105-3

Dank aan: Ella mijn vrouw die me weer de tijd gaf dit boek te schrijven.

Dank aan: Mevrouw Corrie Hol voor de correcties en adviezen.

Auteur : Rein Adriaensen
Cover : Rein Adriaensen
Isbn :978-94-0215-760-4
Datum : 14-12-2016

1943,

De oorlog heeft al diepe sporen achtergelaten bij de bewoners in de Arnhemse wijk. Veel werk is er niet en heel veel mannen en jongens zijn al weggevoerd naar Duitsland om daar in de munitiefabrieken te werken. Enkele mannen van al in de veertig die op de plaatselijke textielfabriek werken, mochten blijven. Een aantal jongens van tegen de twintig heeft kans gezien om onder te duiken. Sommige bij vrienden of familie elders. Maar een klein groepje, dat eerst op de zolders van de bewoonde huizen verbleef heeft de koppen bij elkaar gestoken en besloten dat het anders moest. Niet afwachten tot ze bij de een of andere razzia toch zouden worden gevonden. Zij hebben gereedschap, zoals zagen en schoppen, meegenomen en zijn het bos ingegaan.

Het bos, althans de bosrand, ligt op ongeveer anderhalve kilometer van de woonwijk. Daar zullen ze proberen de rest van de oorlog zich schuil te houden in een soort verdiepte hut. Zodra het donker wordt, trekken ze om niet te veel op te vallen één voor één richting het bos en beginnen zodra ze samen zijn een grote kuil te graven. Alles moet zo stil mogelijk gebeuren omdat het kleinste geluid in de nacht ver te horen zal zijn. Ze hebben, toen ze het plan bespraken, bepaald dat de kuil zeker drie bij twee meter zou moeten worden en wel anderhalve meter diep. Aan het begin van de tweede ochtend loopt een aantal vrouwen met tassen richting het land dat tot tegen het bos grenst. Ze doen alsof ze daar op het land moeten werken, zetten de tassen onder een boom aan de bosrand en lopen het land in. Ze dwalen wat rond, bukken af en toe alsof ze onkruid aan het wieden zijn. Ondertussen houden ze de plaats waar de tassen staan in de gaten. Na een klein halfuur lopen ze terug naar de bosrand, gaan er op de grond zitten en kijken om zich heen. De tassen staan er nog maar ze zien dat die leeggehaald zijn. Tegelijkertijd, alsof het afgesproken is, staan ze op en pakken hun tassen. Achter elkaar lopen ze druk pratend over het smalle pad richting huis. Pas als ze in de bewoonde

wereld zijn doen ze de tassen open en kijken er in en praten nog wat. Pas thuis worden de mededelingen die op briefjes zijn geschreven gelezen. Aan het eind van de middag komen de vrouwen via de achterkant van de huizen bij elkaar en bepraten hoe ze aan de verzoeken kunnen voldoen. Wat de jongens nodig hebben is één of meerdere hamers, spijkers en nog een zaag. Nog diezelfde avond gaan twee vrouwen na het invallen van de schemering terug.

Onder hun jas hebben ze allebei een hamer, de spijkers en een zaag. Net als ze de Schelmseweg willen oversteken zien ze in de verte een rood lichtje. Voorzichtig lopen ze er naar toe. Op een paaltje zit een man met aan zijn voeten een hondte roken. De vrouwen stoppen en verbergen zich tussen de struiken. Ze weten wie het is. Het is de boswachter, een man die niet te vertrouwen is. Dus moeten ze noodgedwongen in het struikgewas wachten. Pas als hij zijn sigaret op heeft en met zijn voet heeft uitgemaakt in het mulle zand staat hij op en loopt in hun richting. Als hij bijna bij de vrouwen is, begint de hond te grommen. "Koest Waldo, morgen zullen we dat konijntje wel vangen," zegt hij tegen de hond die vast en zeker de vrouwen geroken heeft. Met ferme pas steekt hij de weg over en gaat het

zandpad op in de richting van de huizen. Als hij ver genoeg weg is komen de vrouwen te voorschijn en gaan met snelle pas naar de bosrand. Even hoopten ze beiden dat één van de jongens hen op zou wachten, maar alles is stil. Dan, als uit het niets, staat Ben, één van de jongens, voor de vrouwen. Met gedempte stem vertellen ze van de boswachter. Ben pakt het gereedschap aan en verdwijnt snel tussen de bomen. De vrouwen draaien zich om en lopen via het smalle pad terug naar de weg. Ze zijn halverwege als ze vanuit het taluud van het pad worden aangesproken.

Ze schrikken. In het duister herkennen ze de man niet. "Sst, ik ben de boer van de boerderij aan de andere kant van de afgraving." Bedekt door een hand laat hij een lichtje schijnen gemaakt door een knijpkat. "Je liet ons schrikken man, wat moet je van ons?" Hij vertelt dat hij weet wat ze nodig hebben. Hout, veel hout en daar kan ik jullie aan helpen, tenminste als jullie dat willen. De vrouwen doen alsof hun neus bloedt en vragen wat hij bedoelt. "Ik weet wat er aan de hand is. Ik heb de jongens gezien en wil ze helpen. Je moet tegen de jongens zeggen dat ze overdag echt diep in het bos moeten blijven. En, ze gaan de komende weken veel bomen omzagen voor de mijnbouw. Dat hout halen ze zover ik

weet niet meteen weg en zodoende kunnen ze als het donker is de gezaagde delen naar de bosrand bij de afgraving brengen en daar naar beneden laten rollen. Later in de nacht kunnen ze die dan naar mijn huis slepen en dan zal ik het overdag indien mogelijk in planken zagen." De vrouwen kijken hem aan. "Wij zeggen geen ja en geen nee, want niemand is tegenwoordig nog te vertrouwen." "Oké, ik heb een voorstel gedaan, zie maar wat je er mee doet Oké?"

Ik weet de boswachter is niet te vertrouwen. Volgens mij is hij van de nsb. Ik zal de baron, als hij weer eens langs komt, polsen of hij er van afweet en of hij hem niet naar een ander deel van het bos kan sturen." De vrouwen kijken hem aan. "Meneer we moeten nu terug want anders worden ze thuis ongerust." Ze draaien zich om en lopen weg. Als ze zich even later omdraaien is de boer verdwenen. De volgende middag gaan er andere vrouwen naar het bos. Onderweg komen ze de boswachter tegen die nogal onhebbelijk tegen hen doet. Eén van de vrouwen keert zich tegen hem en zegt dat ze voor de boer werken en hem er op aan zullen spreken. Net als op de andere dagen plaatsen ze een pan en tassen onder een boom, blijven even wachten tot de boswachter echt verdwenen is en lopen dan het land op.

Niet veel later verschijnen er twee jongens. Snel rent één van de vrouwen op hen af en vertelt wat de boer verteld heeft. De jongens knikken en nemen de meegebrachte spullen het bos in. Ze zijn nog maar nauwelijks weg of de boswachter verschijnt weer. Hij kijkt wat rond en loopt met de fiets aan zijn hand weg. De vrouwen wachten nog een poosje, verzamelen zich weer en lopen pratend weg.

De zagers zijn er de volgende ochtend al vroeg. Zo vroeg dat de jongens in hun hutten er wakker van zijn geworden. Snel dekken ze alles toe en rennen tussen de bomen door dieper het bos in. Ze moeten het die ochtend zonder eten stellen want er is geen tijd om wat mee te nemen. Als ze het geluid van het zagen nog maar nauwelijks horen, stoppen ze en laten één van hen achter als wacht. Die neemt plaats tegen de stam van een boom. Omdat de vrouwen weten dat er vreemden in het bos zijn, kunnen ze ook niets wegbrengen. Het is al tegen de avond en weer stil geworden als de jongens terug keren naar hun schuilplaatsen. Twee van hen gaan direct naar de bosrand en vinden daar versholen onder een struik de pakjes en een pan met eten. Van de vrouwen is niemand meer aanwezig. Ze eten wat en gaan dan naar de andere zijde bij de afgraving die de bezetters

gemaakt hebben om er een autobaan van Amsterdam naar Berlijn van te maken. Grote stapels gezaagde boomstammen liggen er. Voorzichtig gaan twee mannen naar beneden. Als die het teken van veilig geven, worden van elke stapel een tweetal boomstammen naar beneden gerold. In een mum van tijd liggen er tien stammen beneden. Dan realiseren zij zich dat ze ook nog naar boven moeten aan de andere kant.

Het is hard werken en al snel laat, als de stammen aan de andere kant op het erf van boer Peter liggen. Deze heeft het van een afstand gevolgd en laat de stammen binnen leggen. "Ik zaag er een aantal morgen in de vroege voordat de boswerkers komen. Dus met een beetje geluk kun je morgenavond de planken over brengen." zegt hij tegen de jongens. "Kom even binnen in de deel dan heb ik wat te drinken." Het is al over twaalven als de jongens naar het bos terug gaan. Nog net voordat ze willen oversteken zien ze een lichtje aan de overkant. Het slingert wat heen en weer. Het is dus misschien de boswachter. De boer die het ook gezien heeft laat hen een stuk terug richting de huizen lopen om daar pas over te steken om dan zich te verspreiden en hun schuilplaats op te zoeken. Het plan lukt en zonder verdere moeilijkheden komen ze bij hun hut.

Ze worden weer wakker van het zagen van de bomen door de boswerkers. Om zich niet te laten zien blijven ze maar in hun hut. Pas al het geluid van het zagen even verstomt komen ze te voorschijn en rennen dieper het bos in. Tegen het schemeren zijn ook de vrouwen onderweg met eten en drinken. De boswachter zien ze niet, dus hebben ze even tijd om met de jongens te praten. Als de vrouwen weg zijn en ze gegeten hebben, gaan ze aan de rand van de afgraving kijken. Op één van de stapels zit een man met een zaklantaarn in de hand. Als ze dichterbij geslopen zijn en de man niet herkennen, beraadslagen ze wat te doen. De planken moeten naar hun kant dus ze moeten hem of overmeesteren of weglokken. Voor het laatste wordt gekozen. Twee jongens lopen een eind verder het bos in en komen dan te voorschijn. Ze maken wat geluid waardoor de man op de houtstapel hen ziet. Op zijn hoede slentert de man in de richting van de twee. Meteen laten de anderen zich naar beneden glijden. Als de wachter op de plek van de jongens is gekomen, is het enige wat hij nog voelt een tik tegen zijn hoofd. De twee blijven bij de man en houden hem in de gaten, om hem eventueel nog een tik te geven als dat nodig mocht zijn. Ze zien hoe de anderen hun best doen om de

planken naar hun kant te brengen. Het is al tegen twaalven als ze worden gewaarschuwd dat het hout bij de hutten is. De wachter is nog steeds niet bij bewustzijn gekomen en de twee jongens maken zich nu echt zorgen. Ze besluiten om de man naar beneden te rollen zodat het lijkt alsof de man gestruikeld is en van de afgraving gevallen is. Beneden leggen ze hem met zijn hoofd tegen een boom en verdwijnen in het duister.

Omdat de planken niet open en bloot in het bos kunnen blijven liggen, verzamelen ze takken en een hoop blad en dekken de planken toe. Vanwege de boswachter en het niet te laat wakker worden laten ze om de beurt iemand wacht lopen. Het is tegen zes uur als de dan wachtlopende jongen heeft gezien dat de man in de afgraving bij bewustzijn is gekomen en op de grond zit. Snel eten ze wat en verdwijnen verder het bos in. Onder een dicht sparrenbos zien ze kans om de dag door te brengen met slapen en spelletjes. Soms horen ze geluiden maar omdat de takken van de sparren zo laag hangen zullen ze nooit gezien worden. Als ze later op de middag, als het helemaal stil is geworden, bij hun schuilplaatsen terug komen merken ze dat er mensen zijn geweest maar alles is verder zoals ze het bij hun vertrek hebben achtergelaten.